

Павлова Н.В.,

доцент кафедри криміналістики та
домедичної підготовки,
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ УНІФІКАЦІЇ ДЕЯКИХ ТЕРМІНІВ ПРИ ОПИСАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ ШЛЯХОМ ШАХРАЙСТВА

Держава гарантує громадянам захист їх законних прав та інтересів, передбачених Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами. Водночас, права і законні інтереси громадян часто порушуються, внаслідок чого вони стають потерпілими. Не виключенням є злочинні дії, вчинені шляхом обману (шахрайства), що з кожним роком стають більш витонченими та зухвалими, і набувають вигляду цивільно-правових відносин, що ускладнює процес розслідування та доведення вини особи, яка має до цього причетність.

Разом з тим, законодавець обман, як спосіб вчинення злочину, прямо передбачив у низці статей Особливої частини КК України. Втім, не дивлячись на визначеність терміну «обман» Пленумом Верховного Суду України, дотепер немає консенсусу у єдності поглядів щодо етимологічного та змістовного наповнення обману. До того ж, у кримінальному кодексі як термін «обман», так і термін «шахрайство», в основі якого міститься обман, зустрічаються численну кількість разів. При цьому, протиправні дії, вчинені шляхом обману (шахрайства), згадуються не тільки у розділі VI «Кримінальні правопорушення проти власності», а й охоплюються іншими складами.

Однак законодавець, моделюючи схожі прояви суспільно небезпечної поведінки певних суб'єктів, при конструюванні правової норми, в одних випадках використовує термін «обман» (ст. ст. 142, 143, 144, 149, 157, 161, 173, 192, 303, 409 КК України), а в інших – термін «шахрайство» (ст. ст. 190, 222, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КК України). При цьому, законодавче тлумачення «обману» та «шахрайства», як способів дій у складі вищевказаних кримінальних правопорушень завжди має бланкетний характер і відсилає до ст. 190 КК, що містить описання шахрайства.

Тобто, деякі статті Кримінального кодексу України в ньому коригуються не досить чітко.

Слід зауважити, що обман при шахрайстві (в контексті статті 190 КК України) відрізняється від будь-якого іншого обману тільки тим, що він використовується для заволодіння майном або набуття права на майно. Разом

з тим, у інших складах кримінальних правопорушень, вчинених шляхом шахрайства (обману), обманні дії застосовуються для заволодіння біоматеріалами людини, сексуальними, робітничими та іншими послугами, предметами спеціального призначення (зброєю, боєприпасами, наркотичними засобами тощо), документами, печатками та штампами тощо. Тобто, йдеться про обманне заволодіння матеріальними об'єктами або обманне отримання послуг від однієї особи до іншої. Як виявилось, при одних і тих самих характеристиках, такі дії заявляються по-різному – як вчинені шляхом обману, або вчинені шляхом шахрайства.

Виходячи з цього, вважаємо, що дії, спрямовані на обманне заволодіння майном (правом на майно), іншими матеріальними об'єктами чи послугами від особи слід розглядати як такі, що вчинені шляхом шахрайства. Тобто, ми акцентуємо на необхідності уніфікації деяких складів, в основі яких міститься обман, який є синонімічний терміну «шахрайство».

З метою врегулювання вказаних ситуацій слід внести зміни до КК України, зокрема до ч. 2 ст. 142 КК України, ч. 2 ст. 143 КК України, ч. 1 ст. 144 КК України, ч. 1 ст. 149 КК України, ч. 1 ст. 173 КК України, ч. 1 ст. 303 КК України.

Вказані зміни внесуть відповідну раціональність до вказаних статей КК України.

Tetiana PAKULOVA

Associate Professor of Ukrainian Studies
and Foreign Languages Department
Aid Department at Dnipropetrovsk State
University of Internal Affairs

Hanna BIDNIAK

Associate Professor of Criminalistics
and Pre-Medical
Aid Department at Dnipropetrovsk State
University of Internal Affairs,
PhD in Law, Docent, Police Major

**PECULIARITIES OF PROVIDING FIRST AID AFTER MISSILE
ATTACKS ON CIVILIAN INFRASTRUCTURE**

We would like to start speaking about the relevance of the raised topic with several examples from the period of the full-scale invasion of the Russian Federation on the territory of our independent state.

July 14, 2022 – three missile strikes on the office center and the parking lot